herpy

GEKKOER

Tropiocolotes nattereri

En av verdens minste gekkoer, bare 4-6 cm med hale, fra kystene ved Aqababukta på Sinai og i det sørligste Israel og Jordan. Den er nattaktiv og lever på steinete grunn. Det finnes bare lite kunnskap om stellet, men den stelles som slektens bedre kjente arter i et terrarium på minst 20 × 20 × 20 cm.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Natterer's gecko Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**4-6 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Ørken og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**20 × 20 × 20 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Varmeplass	**35-45 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter og små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Alene, parvis, én hann med flere hunner eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1 egg**
Inkubasjon	**60-90 dager** ved 28-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Tropiocolotes nattereri er en av de minste gekkoene. Den måler 17-30 mm fra snute til kloakk og omtrent 4-6 cm med hale, og et stort dyr veier under 1 g. Kroppen er slank, øynene store, og beina er lange og tynne. Tærne er frie og uten klebelameller, og lamellene under tærne har én kjøl, mens *Tropiocolotes steudneri* har tre. Fargen er lys krem til sandbrun med lyse og mørke tverrbånd og lyse prikker på ryggen; dyrene fra Israel har mørkere hode enn dyrene fra Sinai. Øynene har loddrett pupill.

Arten ble beskrevet av Franz Steindachner i 1901 ut fra to dyr fra hver sin side av Aqababukta og er oppkalt etter ornitologen Johann Natterer. Den har lenge vært regnet med til *T. steudneri*. I 2022 ble artskomplekset revidert: bestandene fra Judeaørkenen, Dødehavet, Negev og Arabadalen ned til Aqababukta ble beskrevet som den nye arten *Tropiocolotes yomtovi*, og *T. nattereri* er nå begrenset til den sørligste delen av området. De to artene lever delvis side om side i det sørligste Israel. Eldre beskrivelser av artens levevis handler derfor oftest om *T. yomtovi*.

IUCN vurderer arten som livskraftig (LC). Levealderen er ikke dokumentert; 5-10 år er et anslag ut fra andre små gekkoer.

Utbredelse og leveområde

Tropiocolotes nattereri lever langs Sinaihalvøyas sør- og østkyst ut til Aqababukta i Egypt, på øyene Tiran og Sanafir i Rødehavet (Saudi-Arabia), i det sørligste Israel, der den finnes i den sørlige delen av Arabadalen nord til Yotvata og i fjellene ved Eilat, og i det sørvestlige Jordan. Funn i Libya hører til *Tropiocolotes steudneri*, og de nordligere bestandene i Israel, Jordan og Saudi-Arabia er nå *Tropiocolotes yomtovi*. Funnene på kartet fra før 2022 kan omfatte begge artene.

> **Naturlig utbredelse:** Egypt, Israel, Jordan og Saudi-Arabia.

LEVEOMRÅDE

Tropiocolotes nattereri lever i steinete ørken og på flate grus- og steinsletter, men aldri på løs sand. Den er nattaktiv og holder seg mest på bakken, men klatrer av og til opp på lave steiner og busker og nederst på stammene av akasietrær. Om dagen gjemmer den seg. Klimaet ved Aqababukta er ekstremt tørt med nesten ingen regn. Om sommeren er det omtrent 40 °C om dagen og 27 °C om natten, om vinteren omtrent 21 °C om dagen og 10 °C om natten. Temperatur og luftfuktighet i skjulestedene er ikke målt.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell av *Tropiocolotes nattereri*. Klimaet ved Aqababukta er varmt og ekstremt tørt, og *Tropiocolotes steudneri* og *Tropiocolotes tripolitanus*, som er de mest holdte artene i slekten, har de samme kravene. Tallene i boksen er lånt fra dem.

Et par kan holdes i et terrarium på 20 × 20 × 20 cm (lengde × bredde × høyde). Det er minstemålet, og større er en fordel: dyrene er svært aktive, og mer bunnareal gir plass til flere skjul og en tydelig forskjell mellom den varme og den kjølige enden. Slektens arter trives best i en gruppe, og opptil seks voksne kan holdes sammen i et terrarium på 50 cm i lengden. Bunnarealet er viktigere enn høyden, men litt høyde med steiner gir variasjon.

Bruk gjerne et glassterrarium med nett i lokket, slik at varmen fra lampen slipper ut og bunnen forblir kjølig. *T. nattereri* lever på steinete grunn og ikke på løs sand, så bruk et fast bunnsubstrat av sand blandet med leire eller fin grus med mange flate steiner og steinplater, og hold ett hjørne lett fuktig som eggleggingsplass. Legg skjul i både den varme og den kjølige enden. Tunge steiner skal stå direkte på bunnen av terrariet, slik at de ikke sklir når dyrene graver under dem. Et skjul med fuktig mose gir et sted for hudskiftet. Lokket må slutte tett, for dyrene er små og raske.

TEMPERATUR

Hold 26-30 °C om dagen og en liten varmeflekk på 35-45 °C i den ene enden, målt på en flat stein under lampen. Slekten er svært varmeelskende: med en spot ovenfra er dyrene mer aktive, spiser mer og legger bedre kalkede egg enn med en varmematte alene. I et lite terrarium skal spoten være svak, for eksempel en liten halogenpære, og styres av en termostat, og den kjølige enden skal holde seg under 30 °C, slik at dyrene alltid kan gå bort fra varmen. Om natten slås varmen av, og temperaturen kan falle til 20-24 °C. Mål med et digitalt termometer i begge ender og med et infrarødt termometer på varmeflekken.

Vintrene i utbredelsesområdet er milde med netter på omtrent 10 °C. Om arten trenger en kjøligere vinterperiode, er ikke kjent; slektens holdte arter formerer seg uten.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luften skal være tørr, omtrent 30-50 % og ikke over 60 %. Sprøyt en del av terrariet to-tre ganger i uken om kvelden eller tidlig om morgenen: dyrene slikker dråpene av steiner og skjul, slik de slikker dugg i naturen. Hold mosen i det ene skjulet og bunnen i ett hjørne lett fuktige, slik at dyrene kan velge mellom fuktig og tørt og skifte hud uten problemer. Sett også en svært lav vannskål eller et flaskelokk med friskt vann.

LYS OG UVB

Tropiocolotes nattereri er nattaktiv, men slektens arter bruker gjerne varmeflekken, og en fast døgnrytme er viktig. Bruk en LED eller et lysrør i 12-14 timer om sommeren og litt kortere dager om vinteren, og hold terrariet mørkt om natten. Plasser lyset slik at skjulene ligger i skygge.

UVB er ikke nødvendig når insektene dryssles med kalk med D3. Et svakt UVB-rør skader likevel ikke og lar dyrene danne noe av D3-vitaminet selv.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Tropiocolotes nattereri lever av svært små leddyr. Fôringen følger slektens bedre kjente arter: grunnfôret er mikrosirisser og vingeløse bananfluer, og som variasjon kan du gi bladlus, spretthaler og små kakerlakknymfer. Byttet må ikke være lengre enn gekkoens hode. Fôr lite og ofte, gjerne daglig, med få dyr om gangen, og fjern insekter som ikke blir spist.

Dryss fôret med kalk ved de fleste fôringene og med kalk med D3 og et multivitaminpreparat én gang i uken. Eggleggende hunner bruker mye kalk.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Atferden hos *Tropiocolotes nattereri* i fangenskap er ikke beskrevet. Slektens holdte arter er små, men svært aktive, jakter ivrig om kvelden og er fredelige mot hverandre. De holdes best i grupper, gjerne med flere hanner, og et dyr kan også holdes alene. Dominante dyr står høyt på strake bein, underordnede holder kroppen lavt, og en viftende hale er et tegn på nervøsitet.

Håndter dyrene så lite som mulig: de er svært små, hopper uforutsigbart, og halen må aldri tas i. Hold øye med om enkelte dyr blir presset i gruppen.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsforskjeller og alder ved kjønnsmodning er ikke dokumentert for *Tropiocolotes nattereri*. Hos slektens holdte arter kaller hannene om natten, og som hos andre gekkoer har voksne hanner to buler ved haleroten. Hos drektige hunner kan egget sees gjennom buken.

PARRING

Avl av *Tropiocolotes nattereri* i fangenskap er ikke dokumentert. Slektens holdte arter trenger ikke vinterdvale, og flere hanner i gruppen gir flere befruktede egg enn en enkelt hann med flere hunner.

Les mer: Vinterdvale og årstider

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger ett hardskallet egg om gangen og legger to eller flere ganger i året. Egget er stort i forhold til hunnen og kan sees gjennom buken før det legges. Hold ett hjørne av bunnen lett fuktig som eggleggingsplass, og flytt egget til en rugemaskin uten å snu det, slik at andre hunner ikke graver det opp. Antall egg per år i fangenskap er ikke dokumentert.

INKUBASJON

Inkubasjonen er ikke dokumentert for *Tropiocolotes nattereri*. Tallene er lånt fra *Tropiocolotes steudneri* og *Tropiocolotes tripolitanus*: legg egget i en liten lukket boks på tørr eller bare svakt fuktig vermikulitt eller sand. Ved 28-30 °C klekkes eggene etter omtrent 60 dager og ved den lave enden opptil tre måneder. Om temperaturen påvirker ungenes kjønn, er ikke kjent.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett er ikke beskrevet for arten. Hos slektens holdte arter kan ungene vokse opp hos foreldrene med samme stell, når det er rikelig med fôr av riktig størrelse. Første fôr er spretthaler, bladlus, vingeløse bananfluer og nyklekte sirisser, dryssede med kalk med D3. Ungene kan også oppdrettes for seg i en liten boks innredet som de voksnes terrarium med varme ovenfra og et fuktig skjul.

Helse og vanlige feil

Det er ingen dokumenterte spesielle sykdommer hos arten eller slekten. De typiske problemene er de samme som hos andre små ørkengekkoer:

- Uttørking i en for varm og tørr oppstilling uten fuktig skjul. Gi et fuktig skjul, sprøyt jevnlig, og ha alltid vann framme.
- Overoppheting i et lite terrarium hvis spoten ikke er styrt av en termostat, eller det ikke er en kjølig ende.

- Knuste egg og klemte dyr hvis tunge skjul og steiner står på sand som dyrene graver under. Sett dem direkte på bunnen.
- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos eggleggende hunner. Velforsynte dyr har tydelige hvite kalksekker på halsen; mangler de, eller blir eggene tynnskallede, er det behov for mer kalk.
- Parasitter, særlig hos viltfangede dyr. Få undersøkt en avføringsprøve.
- Stress hos nyinnkjøpte dyr. Gi dem ro, mørke og skjul den første tiden.
- Underernæring hos unger som blir utkonkurrert av større dyr.

Et sunt dyr er livlig om kvelden og natten og har en fyldig hale. Søk veterinær med erfaring med krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.